Prædiken til Mariæ bebudelsesdag, søndag den 3. april 2022, Lukas 1,46-55. (Afsked)
Af Søren Kristoffersen

Salmer: 725 Det dufter lysegrønt af græs, 441 Alle mine kilder skal være hos dig, 582 At tro er at komme, 192 Hil dig, Frelser og Forsoner, 477 Som korn fra mange marker og 747 Lysets engel går med glans

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:
Da sagde Maria: »Min sjæl ophøjer Herren, og min ånd fryder sig over Gud, min frelser! Han har set til sin ringe tjenerinde. For herefter skal alle slægter prise mig salig, thi den Mægtige har gjort store ting mod mig. Helligt er hans navn, og hans barmhjertighed mod dem, der frygter ham, varer i slægt efter slægt. Han har øvet vældige gerninger med sin arm, splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker; han har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort. Han har taget sig af sin tjener Israel og husker på sin barmhjertighed som han tilsagde vore fædre – mod Abraham og hans slægt til evig tid.«
Lukasevangeliet 1,46-55

Er det ikke ligesom, at naturen gennem kuldegraderne i disse morgener prøver at sende os et signal:
”Nu har i haft en hel måneds høj sol, blå himmel og ingen regn og er begyndt at nyde livet lidt for meget, men vinteren, det, der sætter livet på stand by, er på ingen måde ovre og stedt til hvile. Livet består af modsætninger, liv og død, varme og kulde, styrke og svaghed, godt og ondt! Og I – og vi - lever alle under sårbarhedens tegn. Husk det!”

Men ikke desto mindre, trods påmindelsen, har vi brug for at hylde foråret for dens forløsende potentiale, sådan som bl.a. Anne Linnet gør i sangen: *”Forårsdag”*.

”Du ved det sikkert allerinderst inde,
Selv om jeg sjældent bruger store ord.
Du ved at du er den der gennem livet
Og stadig i mit hjerte bor.

Jeg ved at al min sidste tid skal leves,
Jeg ved at tiden tæller hjertets slag.
At alt det vi har grædt igennem livet
Det svinder på en forårsdag.”

Sådan lød ordene og tonerne fra Anne Linnets smukke sang i morgenradioen derhjemme, da vi var omkring to uger inde i krigen.

På det tidspunkt var de første ukrainske flygtninge netop ankommet til Danmark, og jeg kunne ikke lade være med at læse deres fortvivlede situation ind i teksten. Min egen

spontane følelses-sammenkædning mellem et menneskes dybe sorg over og savn af den mistede kærlighed og så krigs-flygtningens, den flygtende kvindes og moders, sorg over tabet af og længsel efter det hjemland, som hun med blot timers eller dages varsel har måttet flygte ud af.

Ukraine, *moderlandet*, som de omtaler deres land, hvor de med sjæl og krop stadig har deres hjerte og deres rod. Et land, en jordmuld, der bor i ukrainerne, selv om de nu lever i landflygtighed. Og en tid nu, der trods afstand, sorg, savn og uvished om fremtiden, stadig skal leves, fordi hvert øjeblik trods alt er dyrebart.
I kærligheden til både dem vi elsker og savner dybt, og i kærligheden til det sted og det land, vi er bundet til og må flygte fra, er vi totalt udleverede, blottede og sårbare.

Anne Linnet skrev rent faktisk sangen ”Forårsdag” helt tilbage i 1970, men den udkom først på plade i 1988. Et ”barn” der var meget længe undervejs. 18 år fra det blev undfanget i et menneskehjerte til det så dagens lys!
Ofte er treklangen: tid, tålmodighed og ikke mindst ”timing” en afgørende faktor for, at noget banebrydende nyt bryder frem. Som det sker hvert år ude i naturen, når de spæde forårstegn på rette tid og sted bryder frem efter en lang, hård og kold vinter. Og som det sker i mennesker med noget rodfæstet, sandt og sårbart på hjerte.

I dagens evangelium med den højstemte overskrift ”Marias lovsang", bærer Maria på en sang indeni, der ikke kan holdes

tilbage. Den er født ud af øjeblikket, og den fylder hendes hjerte helt til bristepunktet - og udover det!
En taknemmelighedshymne til Gud.
Den handler om selve mødet med Guds eget sendebud, ærkeenglen Gabriel, som netop har ladet Maria vide, at hun skal være mor, og at barnet, hun skal føde, vil få en hel særlig guddommelig mission på jorden. Barnet skal hedde Jesus (som betyder "den, der frelser"), og som vordende mor til Guds egen søn pålægges Maria, denne purunge kvinde, en helt særlig opgave, som hun på ingen måde kan ane konturerne af på forhånd.
Inden englen Gabriel forlader hende, bekræfter Maria sit kald som udvalgt mor til Jesus, selv om hun ikke forstår, hvordan det, Gabriel fortalte hende, overhovedet kan finde sted.
Det er ikke hendes forstand, men alene hjertet der svarer: "Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord."

Og her bliver vi allerede fra tidspunktet for Jesusbarnets undfangelse i tankerne ledt frem imod påskeugens drama og den voksne Jesus' eget forhold til sin far i himlen. Tidspunktet ikke mindst hvor Jesus umiddelbart inden sin tilfangetagelse i Gethsemane have be'r Gud om at skåne ham, men så – i næste åndedrag - stopper sig selv og udbryder: "Dog, ske ikke min vilje, men din."

I begge situationer, både hos moderen Maria og sønnen Jesus, er der tale om en total afgivelse af al kontrol og en overgivelse til en magt større end nogen kraft her på jorden.
Et mysterium, intet mindre!

Fordi vi ikke for alvor kan forstå, hvad der sker i et menneske, ikke engang når det er os selv, det gælder, når vi tillidsfuldt overlader vores skæbne eller vores fremtid i "ukendte hænder". Og det uanset om det er Guds hænder eller menneskehænder. Det er lige forunderligt, når det sker.
Her er vi inde og røre ved de såkaldte "suveræne livsytringer" i mennesket, som Århus-filosoffen K.E. Løgstrup var talsmand for: Noget naturligt godt og tillidsskabende i ethvert menneske, som ikke kan forklares med fornuften, og som heller ikke behøver at forklares.
Det kan kun erfares.

Masser af billeder fra krigen i Ukraine, der har fæstnet sig på nethinden over de sidste mange uger, viser desperate og ulykkelige mødre med små børn på armen eller ved hånden, der er nødt til at forlade ikke bare deres hjem, men også er tvunget til at tage sige farvel til kæresten, manden eller faderen, med udsigten til en utryg skæbne for dem alle. For selv om det skulle lykkes at slippe levende fra krigens helvede, så er der intet i verden, der garanterer dem en tryg havn, dér hvor de ender med at søge tilflugt. Og selv om de rent fysisk er uskadte og hele, hvordan så bearbejde og reparere de psykiske traumer og sjælelige huller, de bærer med sig.

- *(Tag for eksempel en video på nettet forleden med et lille flygtningebarn, en dreng på 3-4 år, som umiddelbart ser ud til at være kommet i sikkerhed i et andet land. Han står smilende og siger noget til en voksen, men pludselig står frygten malet i hele hans ansigt, fordi han hører lyden af et fly på himlen. Bare lyden*

minder ham om luftalarmer, beskyttelsesrum, krig og død. Krigens lyd har ikke sluppet hverken krop eller sjæl. Måske vil drengen for altid være mærket på sjælen, hvis ikke han får professionel hjælp i tide.)

Uudgrundeligt er det ikke desto mindre, at mennesker – det viser al erfaring - er i stand til at rejse sig igen ovenpå selv de mest hjerteskærende oplevelser og tab. Reaktionsmønstre hos Homo Sapiens, der ikke kan forklares ad logisk vej, men som hænger uvægerligt sammen med den livskraft og det livspotentiale, som Vorherre har udstyret os mennesker med og som kommer til fuld udfoldelse, når det virkelig gælder.
Og som vi med et bibelsk udtryk må kalde: NÅDE!

Guds nåde kom til os før alt andet!
Det er grundlaget for forståelsen af kristendommen og forståelsen af både Marias rolle som mor og Jesu liv og skæbne her på jorden som frelser og forløser af hele menneskeheden.
Gud har lige siden tidernes morgen elsket sit skaberværk, ja hele jorden med alt, hvad der er derpå: Naturen, dyrene, menneskene, alt det livgivende og liv-bærende!

Med alt dette - sit Skaberværk - er Gud selv dybt forbundet, og Gud har aldrig sluppet os, for han véd, hvor sårbare og afhængige vi er. Vi er jo hans børn. Han er livsopretholderen, den fortsat altid skabende Gud, og i sin kærlighed til alt det skabte har han valgt at sende sin egen søn, født af en kvinde, som tegn på sin tilstedeværelse og sin deltagelse i vore livsbetingelser, på godt og ondt.

Den kraft, som Maria i dag gennem sin sang udtrykker som udvalgt af Gud, er et synligt og hørligt udtryk for den nåde, som hun har modtaget fra Gud, en nåde som overgår enhver forstand og som driver frygten på flugt, fordi frygten ikke kan klare duften af kærligheden fra Gud, men hellere vil så tvivl og mistro, både mellem Gud og mennesker og mennesker imellem.

Husk på: Frygten var farisæernes foretrukne redskab på Jesu tid. Nu er det vore dages despoters og krigsherrers foretrukne redskab til at bevare magten.
Men kærligheden er stærkere end frygten. Det viste Jesus i Gethsemane Have, da han trodsede dødsfrygten og lod Gud være Far og overlod det fulde ansvar til ham. Ligesom et barn, der naturligt finder varme og tryghed ved sin mors og fars ubetingede kærlighed, selv under svære, ydre vilkår.

Guds kærlighed til Maria.
Guds kærlighed til verden gennem Marias barn:
Begge tegn på Guds nåde, Guds kald til os om, at livet det skal leves og udbredes, selv på en kold forårsdag, hvor vi kun aner forløsningens mulighed et sted i horisonten.

Amen